

Kako delajo v Beogradu?

Večkrat se pritožujejo naši ljudje, da iz Beograda niti na posredovanje poslancev ni rešitve. Pritožbe so po ogromni večini popolnoma upravičene. Kako počasi in s kakšnimi ovirami se rešujejo zadeve, naj pojasnimo samo dva vzgleda. Navedel pa bi jih iz izkušnje lahko celo vrsto.

Prvi vzgled.

Ministrstvo financ v Beogradu izda naredbo, da se strgani papirnati denar v zameno pošlje v posebni oddelek »Uprave fondova« — sedaj: »Državna hipotekarna banka« — v Beogradu. Na podlagi te naredbe odpošlje tudi poštni urad Sv. Tomaž v Slov. gor. uradno, priporočeno pismo s 170 dinarji na označeni naslov prve dni meseca maja 1923. Človek bi mislil, ta reč bo brez vseh okolnosti v par dneh ali vsaj tednih rešena. Toda kakšna zmot! Šele dne 8. aprila 1924 sem zamogel po sedemkratni intervenciji in trikratnemu pismenemu vprašanju poštne urada poslati označeno svoto na omenjeni naslov.

Ker je zadeva poučna za našo javnost, jo hočem podrobneje opisati!

Poštni urad po preteku poldrugega meseca ni dobil svojega denarja, zato se je g. poštar obrnil na naslov podpisanega s prošnjo, da posredujem. Grem in prodrem v »Upravo fondova« v kletnih prostorih skozi sobo, kjer so taborili trije vojaki, kakor v kakšni kavarni, v prostoru, kjer se naj vrši štetje in izmenjavanje, toda oddelek ni posloval, a niti vojaki, niti portir, niti nihče drugi ni vedel, zakaj ni uradništva tam. Pridem torej drugič isto pot in srečno dobim ljudi na poslu. Uradnik, kateri se mi predstavi kot šef oddelka, pa ni imel vpisne knjige, zato sva šla v arhiv. Po eni uri iskanja nismo mogli ugotoviti, kedar in kje je vpisano dotično pismo od Sv. Tomaža. Pustil sem torej svoj naslov in izvleček iz pisma poštne urada tamkaj in obljubilo se mi je, da bodo poiskali, izmenjavo izvršili in mene obvestili. Javim to g. poštarju. Toda pridejo parlamentarne počitnice avgust-september in jaz zastoj čakam na obvestilo, poštni urad pa na svoj denar! V pozni jeseni dobim drugo pismo in s tem zopet grem tretjič na »Upravo fondova.« Uspeh: Izvem, da so ta čas uredili zadevo drugače, kajti v sporazumu s finančnim ministrstvom so prenesli oddelek iz »Uprave fondova« v finančno ministrstvo ter ga podredili računskemu oddelku, češ: saj »Uprava fondova« s temi rečmi pravzaprav nima nikakega posla, kar je sicer res, a bi morali to vedeti in primerno ukreniti že od vsega začetka.

Cetrta pot me vodi k šefu računskega oddelka in tam izvem, da se je res ves material prepeljal, da pa se vse skupaj šele urejuje, zapisuje, kratkoma »organizira« in da je za to treba časa in potrpljenja. Ali stvar bo »kmalu« v redu! Potolažen čakam zopet nekaj tednov. Pridem tretje pismo od Sv. Tomaža mesca februarja letos: »Kljub Vašim urgencam in kljub obljubam denarja še ni!«

Ves nevoljen grem petič v tej zadevi k ministru financ dr. Stojadinoviču samemu ter mu razložim ves dosednji pot. Minister napiše na pismo iz Sv. Tomaža, da se zadeva mora nujno rešiti in mene obvestiti.

Grem zopet k tajniku šefa računskega oddelka. Poje telefon, prideta in odideta dva uslužbenca s svojim »razumem«, ali ker ne morejo denarnega pisma najti, mi obljubijo, da me telefonično obvestijo v parlament. Drugi ali tretji dan res dobim obvestilo, da se je pismo našlo, da se je zadeva zavlekla, ker ni bila formirana »komisija« — ljubi Bog, brez komisije tam doli sploh ni nič! — Dalje se me obvesti, da je komisija uradno odprla pismo in našla 50 komadov po 1 dinar in 12 komadov po 10 dinarjev. Ker pa po naredbi komisija izmenja le enodinarske novčnice, druge pa Narodna banka, zato bom moral za pošto prevzeti jaz onih deset »kovačev« ter jih zamenjati. No, šef oddelka za izmenjavo je bil tako ljubezljiv ter je poslal slugo, ki je srečno zamenjal.

Upapoin grem drugi dan zopet v finančno ministrstvo, da že vendar enkrat rešim to zadevo. Toda varal sem se! Šef oddelka za izmenjavo denarja je — obolel in zaprl akte in denar v svoj predal, ključa pa ni izročil. Rekli so, da naj pridem drugi dan, ker bo baje šef prišel. Šel sem, a šefa še ni bilo. Kregam se v oddelku, kregam se pri tajniku šefa računskega oddelka, kako je to mogoče, da se uradni akti in denar zapira in oddelek ne more poslovati. Prazno izgovarjenje je bilo vse, kar sem dobil v pojasnilo in povrh so poslali na stanovanje bolnega šefa, ki je potem sporočil, da čez dva dni pride. In res je prišel.

Zadnja pot, ki sem jo storil, je bila dne 8. aprila t. l., torej ravno 11 mesecev potem, ko je poštni urad odposlal denarno pismo. Tedaj smo napravili še posebni zapisnik, da je stvar izvršena in da sem jaz za pošto prevzel denar, ki sem ga isti dan odposlal pošti Sv. Tomaž.

Drugi slučaj.

Nekaj slovenskih »Rajfajzenovk« je bilo včlanjenih pri graškem »Verbandu« ter so imele naložen tam svoj denar. Po prevratu je ministrstvo s svojimi odredbami ob priliki »ureditve« našega denarstva onemogočilo prenos teh vlog. Naši zadržarji, posebno naš načelnik dr. Korosec in tovariš Pušenjak, so imeli zadevo vedno v pregledu ter uporabili vsako priliko, da državno upravo spominjajo na obveznosti napram tem združenjem.

Končno se je stvar dotirala tako daleč, da je pri sklepanju ugovora z Avstrijo takratni minister pravde dr. Laza Marković dogovoril z avstrijskimi delegati zamenjavo za 100 vloženi kron bi naj dobile posojilnice 32 jugoslovanskih. Centrale združenj so ostro in odločno pro-

testirale proti temu in pri razpravi konvencije v parlamentu smo uporabili vsa sredstva, da popravimo krivico. Vlada je pod pritiskom izvajaj po ministru dr. Ninčiču dala slovesno izjavo, da bo poravnala škodo, ki nastane po njeni krivdi iz razlike in bi usodepolno zadela naše prizadete posojilnice. Določilo se je na zahtevo finančnega ministra, da mora vsaka posojilnica posebej dokazati škodo in prositi ministrski svet za poravnavo te škode.

Že do te izjave je bila pot težavna in nešteto korakov ter sklepov in zahtev in posredovanj je bilo treba, da je prišlo vsaj do jasne in slovesne viadine izjave. Za normalnega človeka bi bila s tem zadeva urejena. Ne tako v Beogradu!

Vse prizadete posojilnice — nekatere sicer bolj počasi in pozno — so napravile prošnje z zahtevanimi podatki in dokazili, prošnje so bile pregledane in potrjene od okrajnih glavarstev in preko velikega župana soemale v notranje ministrstvo v Beogradu. In sedaj se začne stara pesem: kdo je nadležan? V oddelku za Slovenijo, pri načelniku dr. Svetku, sem posredoval in izvedel, da so prošnje res potrjene prišle, da pa ministrstvo notranjih zadev s tem nimā posla, zato jih je poslalo v zunanje ministrstvo v oddelek za izvršenje ugovorov z drugimi državami. Grem k šefu oddelka, g. pooblaščenemu ministru dr. Rybaru in ta mi pove, da so sicer prošnje prišle, da pa njegov oddelek pravzaprav s tem nima nobenega posla. Najbrž bo treba vse izročiti ministrstvu poljoprivrede i voda, ki se briga za kmetijske zadruge, in to bo moralo prinesiti poseben zakonski predlog in zahtevati od parlamenta kredite. Rekel sem, da naj začasno ostanejo prošnje tam, da bomo vsaj vedeli, kje da so. Jasno je namreč, da je vlada izjavila, da hoče in bo plačala zadrugam, da je finančni minister takrat istočasno izjavil, da je treba prošnje tako in tako sestaviti in nasloviti na ministrski svet in da ima tudi več kot preveč rez. kreditov, iz katerih bi se lahko stvar naglo in enostavno uredila. Tako daleč je ta druga zadeva, ki je silne važnosti za nekatere naše male posojilnice. Ni še pri kraju, ali odnehali ne bomo!

Iz navedenih dveh slučajev vidite, kako se posluje in uraduje v Beogradu in kakšne muke ima poslanec, da kako samoumevno stvar spravi naprej. Enakih slučajev ima vsak poslanec celo vrsto. Razvidno pa je iz tega vsega dvoje:

1. Beograjska centralistična uprava s svojimi uradniki, slabo organizacijo in bedastimi formalnostmi ter predpisi ni zmožna in ni sposobna, da bi nas zadovoljila. Zato je treba popolno decentralizacijo v smislu našega programa.

2. Poslancev ne zadene nobena krivda, ako ne dobite rešitve svojih zadev tako hitro in tako ugodno, kakor bi bilo za nas pametno in potrebno, za državo pa koristno.

Vse izkušnje, ki jih ima slovensko ljudstvo in ki jih imamo poslanci, pa določno veleajo: red, zadovoljnost in napredek bo le, ako imamo popolno decentralizacijo in zakonodajno samoupravo, kratkoma: pametno, demokratično urejeno državo!

Ivan Vesenjāk.

Politični ogled.

Država SHS.

V petek zvečer je skupščinski podpredsednik po narodni skupščini razbešal naznanila, da se vrši prihodnja skupščinska seja dne 3. maja, drugi dan je pa padla Pašič-Pribičevićeva vlada. Odstopiti je morala na pritisk od zgoraj, ker ni upoštevala kraljevih želj. Kralj je dal obljubo, da bodo potrjeni hrvatski mandati in da bo skupščina še rešila več drugih vprašanj. Pašič je pa hotel na lastno roko skupščino odgoditi ter si med tem pridobiti poverilo volilne vlade. Kralj Pašičevih predlogov za sestavo volilne vlade ni hotel sprejeti in sedaj se dela na tem, da se ustvari močna delovna vlada, ki bi imela dovolj zaslombe v parlamentu samem in tudi dovolj ugleda v državi in v tujini. Za tako vlado pa je Pašič-Pribičevićeva vlada nesposobna, ker je dokazano, da nima večine v parlamentu, ker je zlorabila dano ji zaupanje, ker ne daje jamstva, da bo ponehala neznosna korupcija, ki se je izvrševala od stebrov režima in največ škodovala ugledu naše države v inozemstvu.

Grška republika.

V nedeljo se je po celi Grčiji vršilo ljudsko glasovanje ali plebiscit: za republiko ali za monarhijo. Monarhisti so za zadnji poskus najeli celo roparje, ki so dan poprej napadli pred Atenami ekspresni vlak, da vjamejo ministra javne varnosti, ki je eden od najuglednejših republikancev. Minister se je bil pa že prej pripeljal v Atene in tako so se naklepi izjalovili. Glasovanje se je mirno vršilo in ljudstvo se ga je udeležilo v veliko večjem številu kot pa zadnjih volitev. Po glasovanju je bilo z balkona vladne palače razglašeno ogromni in navdušeni množici: Republika je dobila 75 odstotkov glasovi!

Nemčija.

Ko je strokovnjaška komisija zopet enkrat podala svoje mnenje in predloge glede vojnih odškodnin, je nemška vlada te dni poslala zaveznikom pismen odgovor, da smatra te predloge za podlago rešitve odškodninskega vprašanja in da hoče pri tem sodelovati. — Prošli teden je umrl največji nemški bogatin in podjetnik Hugo Stinnes, star 54 let. O njegovi podjetnosti in bogastvu so se širile prave bajke. V industriji je bil pokojni neprekosljiv, v politiki pa silno zagrizen nemški nacionalist, in tako je njegova smrt pri vsej zgudi na gospodarskem po-

lju prava sreča za politično življenje Nemčije, ki ne bo poprej urejena, dokler se ne odpravi ali izumrje duh oblastiteljnega velenemstva.

Angleško-ruska konferenca

se je v ponedeljek začela v Londonu. Otvoril jo je angleški ministrski predsednik Macdonald, ki je ugotovil, da znači konferenca avtomatično posledico priznanja ruske vlade s strani Anglije. Posebna naloga konference boe likvidirati preteklost in proučiti medsebojne obveznosti obeh držav, kakor tudi ustvariti pogodbe za trajne mirne odnose. Nato se je dotaknil Macdonald vprašanja predvojnih pogodb in izrazil upanje, da bi bile obstoječe trgovske pogodbe skoraj nadomeščene z definitivnimi trgovskimi pogodbami. Angleška vlada upa, da bo propaganda s to konferenco končala in da bodo ti razgovori pomenili novo dobo napredka in dobre volje. Ruski zastopnik je naglašal, da mora ta konferenca tudi ugodno uplivati na rešitev vprašanja razorožitve in evropskega miru.

Naša zborovanja.

V Mariboru bo v četrtek, dne 24. aprila v dvorani nove hiše gospodarske banke (poleg samostana očetov frančiškanov) na Aleksandrovi cesti ob 8. uri zvečer shod naših somišljenikov za celo mesto. Na shodu govorita poslanca Vesenjāk in Žebot ter občinski svetovalec dr. Jerovšek.

Sv. Marjeta ob Pesnici. Na velikonočni ponedeljek po rani službi božji bo pri g. Krambergarju shod SLS, na katerem govori naš poslanec Franjo Žebot.

Sv. Ilj v Slov. gor. Poslanec Žebot bo na belo nedeljo po rani službi božji poročal v Slov. domu o sedanjem zanimivem političnem položaju.

Na velikonočni ponedeljek po maši shod na Breznem, v nedeljo, dne 27. t. m., po rani maši shod v Smartnem pri Slovenjgradcu. Na obeh shodih poročā poslanec VI. Pušenjak.

V Laškem se vrši na belo nedeljo, dne 27. aprila, ob 7. uri zjutraj v »Pivnici« okrajni shod SLS. Govori g. poslanec Kugovnik in g. dr. Ogrizek.

Naše prireditve.

Remšnik. Na belo nedeljo, pri nas šentjurska, priredi Bralno društvo igro v prostorih g. Kaiser. Igra »Stari in mladi« bo zanimiva, zato prijazno vabimo na posest!

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Tukajšnji telovadni odsek Orel vprizori na velikonočni ponedeljek ob treh popoldne igro »Tihotapec.« Vabimo vse prijatelje in ljubitelje naših predstav, da se v obilnem številu udeležijo!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Bralno društvo vprizori na velikonočni ponedeljek ljudsko igro »Na razvalinah življenja« popoldne po večernicah v Slomšekovi dvorani. Spored obsega tudi petje in tamburanje. Igra se ponovi v nedeljo, dne 11. maja z istim sporedom. Pridite v obilnem številu, ne bo vam žal!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Bralno društvo priredi na velikonočni ponedeljek popoldne po večernicah pri Repenškem ljudsko igro »Stari in mladi« v petih dejanjih z mešanimi vlogami. Med odmori deklamacije in petje.

Svetinje pri Ormožu. Kat. slovensko prosvetno društvo pri Svetinjah priredi na velikonočni ponedeljek zanimivo igro »Tri sestre« in »Dva nasprotna značaja.« Igra se bo vršila pri g. Francu Marinu v Veličanah. Začetek ob treh popoldne.

Orlovski odsek v Ločah priredi pri g. Antonu Koširju dne 20. in dne 21. aprila, vsakokrat ob treh popoldne, dve lepi igri in sicer: Dr. Krek »Pravica se je izkazala«, burka s petjem v dveh dejanjih in Silvij Sardenko »Selski angel«, igrokaz v dveh dejanjih. Pridite, da vidite, kaj zmorejo naši fantje in dekleta! Vabimo zopet tudi bližnje sosede. Na veselo svidenje! Bog živil!

Tedenske novice.

Vesele in srečne velikonočne praznike želim cenj. naročnikom ter čitateljem uredništva in upravnistva »Slov. Gospodarja«.

Krajevnim organizacijam SLS smo te dni razposlali okrožnice. Prosimo, da skličejo vsi krajevni odbori SLS no belo nedeljo seje in navodila te okrožnice in okrožnice z dne 22. marca natančno izvršijo! — Za občinske volitve potrebujejo krajevne organizacije SLS zakon o volitvah v občinska zastopstva v Sloveniji. Dobi se v obliki posebne knjižice v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Tajništvo SLS v Mariboru.

En barbarski shod. Ena demokratska nedelja se jim je htela pri Sv. Barbari v Slov. gor. Nadučitelj Kranjc je dal trikrat oznaniti, da pridejo gospodje iz Maribora, ki bodo povedali vse od davkov, cest, goric in politike. Nekolekovani oglasi so vabili na shod, Določeni dan, dne 6. aprila, ob 8. uri dopoldne pripelje nadučitelj g. Kranjc tri gospode iz Maribora v dvorano g. Kranerja. V sobi pred dvorano so zbrani naši ljudje. Mariborska gospoda se poda v dvorano, se namesti in nadučitelj g. Kranjc vabi naše ljudi v dvorano. Ljudje pa: Kdo ste vi? Reko, da so demokrati. Kakor sila neizprosne toče se isipljejo na nje najpikrejši očitki narodnega izdajstva. Vse hrumi, da so Pribičevićeve kreature, ki edine hočejo podaljšanje vsega Pašičevega najhujšega zla za našo državo. Učitelj Kristl mlajši prigovarja, naj bo mir. Čuje jih, da odkuri in ni ga bilo več. Učitelj Kristl starejši opominja, naj čujejo mariborske gospode. Dobi brce. Demo-

kratoma ne pustimo govoriti ne ene besede, grmi po sobi. En mariborski gospod stopi iz dvorane in začne: Vi pa imate posebne učitelje, da jih bolj ne spoštujete! Nova burja na učitelje, da so demokrati, to in ono, gospoda proti Slovencem itd. Učitelj Kranjc vpije: Kdo je rekel, da sem jaz denuncijant? Nov vihar. Prerekanje traja naprej. Gospodje demokrati pijejo, jejo, hodijo po dvorani, plačajo pijačo dozdevnim pristašem in čakajo. Vse zamanj. Naše ljudstvo se ne umakne, ne da imeti shoda, ne pusti nobenega demokrata k besedi. Po petih urah čakanja zapusti propadel in lačen gostilno nadučitelj g. Kranjc (njemu niso plačali obedat), spremljan s zasluženimi klici. Potem se odpelje v noblesnem vozu tudi demokratska gospoda. Odkod imajo denar za tako protiljudsko agitacijo? Po kom pogum za tako protidržavno rovanje? Niso upali reči, kdo so bili. Culo pa se je, da je prvi bil nek Puklavc, ki je jamral, da se je po noči tri ure učil, kaj bi od goric povedal. Reklo se mu je, da še gnojo ne zna nositi. Drug neznanec je baže bil g. Pašičuk, tretji pa, ki je le žganje pil in pipo kadil, g. Pribebeba. Od te gospode vemo še samo to, da so se pri Sv. Martinu pohvalili, da smo jih lepo sprejeli. Res, pa še lepše odpravili! No, učitelj Kristl starejši pa se je zvečer dal odnesti domov, da ne bi morda za demokrati zablodil v Maribor. (Dalje prih.)

Nekeje za katehete in organiste. Potnino za katehete na zunanjih solah je prejel prosvetni oddelek v Ljubljani in sicer od 1. januarja 1921 do 31. julija 1922. Da dobijo katehete zgoraj označene zneske, morajo do dne 25. t. m. vpslati sledeče podatke: 1. ime, priimek, poklic in redno bivališče, 2. ime šole izven rednega bivališča, na kateri so poučevali, 3. število poti (tja in nazaj šteje za enkrat), 4. razdalja od rednega bivališča do šole v zmyslu točke 2, 5. ako je ta šola oddaljena nad 5 km a) ali so poučevali isti dan dopoldne in popoldne, b) ali so obedovali izven svojega bivališča, 6. kakovost poti (strma, kamenita, ravna, gladka), 7. ali so že prejele kaj na račun potnine in obednine za navedeni čas. Veroučitelji naj predložijo svoje prijave, potrjene po šolskem vodstvu, neposredno računovodstvu delegacije ministrstva financ, odseku za pokrajinsko upravo, odd. II, Ljubljana, Bleiweisova cesta 10. Da se more točno ugotoviti tudi potreščina na potninah in obednini za čas od 1. julija 1923 do 31. marca 1924, naj predložijo katehete posebne, od gornjih prijav ločene izkaze za čas od 1. julija 1923 do 31. marca 1924 v istem roku po isti poti. — Društvo organistov in glasbenikov za Slovenijo z Medjimurjem ima svoje glavno zborovanje (občni zbor) v torek po beli nedelji, dne 29. t. m. ob 9. uri dopoldne v dvorani pri »Belem volu« v Celju z običajnim vsprejemom. Člani društva, ki se pri železniški blagajni izkažejo s člansko legitimacijo, imajo ugodnost polovične vožnje, ki velja do 27. 4. do 2. 5. t. l. — Ob tej priliki se vrši tudi ob dveh popoldne proslavitev 25letnice obstanka »Orglavske šole« v Celju. Govorita gg. K. Bervar, vodja orglavske šole v Celju, in tovariš Drago Ulaga, organist v Smarjeti pri Rimskih toplicah, o razviku zavoda in koliko organistov se je na tem zavodu vzgojilo. Nato se zapojejo pesmi: »Mi vstajamo«, A. Feuž, »Zabe«, Ig. Hladnik in »Slovo«, K. Bervar, zložena v spomin 25letnice orglavske šole v Celju, vsem že preminulim tovarišem tega zavoda. Nato prosta zabava. Vabite se vsi gojenci tega zavoda, da se po 25 letih zopet snidemo; vabite se vsi tovariši-organisti, da se združimo v močno organizacijo, ker le v združenju je moč. Vabijo se nadalje vsi prijatelji glasbe. Na veselo svidenje! Tačasni sedež društva je v Celju.

Umrli je v zavodu usmiljenih bratov v Gradcu č. g. Anton Škulca, duhovnik ljubljanske škofije. Po kratkem pastirovanju se je moral radi neozdravljive bolezni preseliti v zavod usmiljenih bratov, kjer je preživel celih 51 let in dočkal visoko starost 81 let. Rajni je bil znan marsikateremu laitaninskemu duhovniku.

Smrt vrlega moža. Od Sv. Jurija v Slov. gor. poročajo: Umrli je nagloma v Srednjem Gesteraju kmet Anton Valner, dober mož in dolgoletni naročnik »Slovenskega Gospodarja« N. v m. p.

Smrtna kosa pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Pri nas sta se zgodila te dni dva smrtna slučaja: Spremili smo k večnemu počitku satro mater Uršo Pisanec, ki je dočkala celo četrti rod. Umrli je tudi Martin Tašner v starosti 50 let. Podlegel je ranam, katere so mu prizadjali svojčas kopači. Oba mrliča sta bila iz Zagorec.

Lepa slovesnost pri Sv. Trojici v Slov. gor. Na belo nedeljo, dne 27. aprila, pri pozni božji službi, je blagoslovljenih treh novih zvonov. Vse se z vneom pripravila na slovesen sprejem, ki bo v soboto, ob petih popoldne. Nastopili bodo Orličič v kroju, Dekliška Marijina družba, konjeniki, veliki godci; svatevce bodo delile umetne cvetlice v spomin. Kdor le more, pridi na to lepo slovesnost!

Cerkvene slovesnosti na Tinju na Pohorju. Od tih do cvetne nedelje smo obhajali sv. misijon. Pri tej lepi pobožnosti so se izredno dobro izkazali vrli tinjski župljani. Daj Bog, da bi uspehi sv. misijona bili trajni! — Na veliko soboto popoldne pa bomo sprejeli slovesno tri nove zvonove, kateri bodo na velikonočni ponedeljek blagoslovljeni. Kakor vse kaže, bo slovesnost lepa. Kako bo izpadla, bomo poročali.

Smrtnonevarne poškodbe. Od Sv. Bolfenka pri Središču poročajo: V ponedeljek je bil sejem v Čakovcu, katerega je obiskovalo več Bolfenčanov, med njimi tudi posestnik Jožef Kolarič iz Jastrebec. Ko se je s svojim majhnim vozičkom (gig) pripeljal že blizu doma, je padel tako nesrečno z voza, da je dobil smrtnonevarne poškodbe. Človek pač nikdar ne ve, kje ga čaka nesreča ali smrt!

Naznanilo blagoslovlitve novih zvonov v Kokarjih. Na belo nedeljo, dne 27. aprila, se bodo ob 10. uri dopoldne slovesno blagoslovili trije novi bronasti zvonovi v težji 30 meterskih stotov za znano romarsko cerkev Ma-

tere božje na Kokarjih v župniji Rečica ob Savinji. Prijatelji kokarske Materie božje ste povabljeni k tej slovesnosti. Romarji imajo priliko za sv. spoved že na predvečer in zjutraj istega dne, ker bo tudi ob šestih na Kokarjih sv. opravilo. Pridite torej v velikem številu k svoji Materi na Kokarje!

Kaj nam počajo iz Smartna ob Paki? Dne 8. aprila je umrla v Paški vasi gospodinja Uršula Podvratnik, p. d. Grabovšica, v starosti 66 let. Njen ljublji dom je bil posebno gg. duhovnikom vedno gostoljubno odprt ter zaveščice samostanskim pripadnikom iz Nazareta. Zato se je njenega pogreba udeležil tudi zraven domače duhovščine en g. pater iz samostani. Vzoren zakon in trije dobro odgojeni otroci so sadovi tega res zlatega materinega srca. Poleg lepe gostoljubnosti jo je dičila globoka, istinita pobožnost in miroljubnost. — Nekaj tednov poprej smo pokopali kmeta Ivana Drafelnika iz iste vasi v starosti 86 let, kmalu za njim pa njegovega brata Matija, 83 let starega fanta, a pred dvema letoma njuno 74 let staro sestro Lizo. Pri tej p. d. Blaščevi hiši je zanimivo to, da se je pokojni gospodar ženil 60 let star, pa je zapustil pet zakonskih otrok, eno deklico in štiri fante, med temi dva mlajša dvojčka. Morda se je tako pozno podal v zakon zaradi izredne bratovske ljubezni do sestre in brata. Ganljivo je bilo gledati te sive »otroke«, kako so se ljubili do smrti, sebe in svojo družino. Naj v miru počivajo!

Blagoslovlitev novih bronastih zvonov pri Sv. Vidu nad Valdekom se vrši na velikonočni ponedeljek, dne 21. t. m. ob 10. uri dopoldne. Slovesnost izvrši preč. g. Rotner, dekan v Skalch. Dobrotniki in prijatelji lepega zvonjenja, pridite poslušati!

Pokopan je bil v Smarju pri Jelšah na cvetno nedeljo vrli kmet, vzoren mož krščanskega prepričanja in delovanja Miha Cujež, p. d. Bedenjakov Predance. Revetji izkušnja z njim vrlega dobrotnika, sosedje postrežljivega mešana, Sv. Tomaž pa skrbnega cerkvenega ključarja. Velika množica pogrebcev je pričala o priljubljenosti dobrodušnega moža. Počivaj v miru, vrli mož!

Napredne novice iz Laškega. Naši demokratje so se povspeli v svoji naprednosti do te višine, da so se celo stekli in sicer kar lepo med seboj. Kakor je javnosti znano, je imela laška demokratska stranka dne 6. t. m. svoj zaupni sestanek, katerega je posestil sama šiba božja — dr. Zerjav. Za dr. Zerjavove govorniške otrobe se je zahvalil ravnatelj Jug in pozval ob koncu demokrate z besedami: Na delov Ravnokar pribito napredno geslo so si vzeli laški liberalčki tako k srcu, da so ga začeli že dne 9. t. m. zvečer dejansko izvajati. Omenjenega večera, ko so drugi laški nazadnjaki že pošteno spali, je nastal v gostilni Grad pretep. Kot prva žrtev naprednega pretepa je padla peč s sajastimi cevmi na naprednega uradnika, ki je že bil poprej birmen s klofutami, gospod naprednjak je bil kar na mah ves črn. Med klofutami in pretepom so padali očitki: »Ti izdajica boš kriv, ako pride občina v klerikalne roke!« Laškim naprednim pretepačem se poznajo še danes sledovi zausnic in udarcev, a jih je sram, da se še niti na svetlo ne upajo. Treba še tudi omeniti, da je naprednemu pretepu predsedoval župan dr. Roš. Celo pretepaško zadevo ima baje v rokah sodišče. »Domovina« poroča iz Laškega, da je bilo na sestanku demokratske stranke 48 zaupnikov, »Jutro« pa, da jih je bilo 62. Poročevalca v obo lista sta se pa na debelo zlagala. Ljudje, ki podirajo v poznih nočeh peči in snažijo sajaste cevi brez dimnikarske obrti, niso za poročevalsko službo.

Ce bi bila cesta občinska, takrat županu — gorje! Od Sv. Jederti pri Laškem poročajo: Občinski odbor se letos zelo trudi s popraviljem občinskih cest, kar vsi občani z veseljem odobravamo, samo oni dopisnik »Domovine«, ki je poprej vedno zabavljal čez slabe ceste, sedaj zopet zabavlja proti popravilu teh. To je »poštenost« poročamo pa, da ona cesta iz Brezna proti Dolu ni občinska, ampak okrajna, in je zato res čudno, da okraj, ki ima več milijonov na razpolago za ceste, ne da iste popraviti, ko je sedaj tako izrabljena, da ni mogoče niti s praznim vozom več po tej cesti voziti. Zgodilo se je že par nesreč, toda oblasti spijo, kadar je treba liberalnega gerenta okrajnega zastopa na dolžnosti opomniti. Seveda, če bi bila cesta občinska, takrat pa — županu gorje!

Imate še koga boljsega? Iz Rečice pri Laškem poročajo: Tukajšnji dopisnik »Domovine« se zelo trudi, da bi občinski odbor oddal popravila pri cestah v roke njihovega gosp. strokovnjaka in glavnega kandidata liberalne liste g. M. Ta je baje naredil potrebno skušnjo pri gradbi mesta iz Laškega čez rečiški potok (most se je podrli) in pri delu ceste proti Breznem. Imate morda še koga boljsega?!

Prezgodnja smrt vzorne žene v Artičah. Dne 12. t. m. smo spremili k večnemu počitku Nežo Lapuh, rojeno Bogovič. Prezgodnja smrt vzorne žene, ki zapuščala potnega moža s petero nepreskrbljenimi otroci je globoko ganila vse, ki so jo poznali. Kako je bila spoštovana in priljubljena, je pokazala udeležba pri pogrebu, katerega sta vodila domači g. župnik Jožef Štribar in brat rajne, Ivan Bogovič, veroučitelj v Mariboru. Bila je vzorna žena svojemu možu, skrbna in ljubeča mati svojim otrokom, znana daleč na okoli po svoji dobrosrčnosti in vzornem družinskem življenju. Bodi ji zemlja lahka in naj počiva v miru!

Slovesna blagoslovlitev novih zvonov. Na Velikonoč ob treh popoldne bodo blagoslovljeni trije novi zvonovi za župnijo Sv. Peter pod Sv. gorami; takoj po blagoslovu bo vstopičen zvon za župno cerkev. Na velikonočni ponedeljek ob 10. uri dopoldne bo med sviranjem godbe potegnjen v zvonik svetogorski zvon, potem bo pridiga in slovesna sv. maša. Pri Sv. Križu se bo enaka slovesnost vršila na belo nedeljo ob desetih dopoldne.

Velikanske poplave v južnih krajih. V jeseni 1923 so hude vodne poplave napravile ogromno škodo v Sloveniji, sedaj na spomlad pa je enaka ali še hujša nesreča obiskala južnejše kraje naše države, Srem, Banat, Bosno in Srbijo. Vsled trajnega deževja so narastle vse reke v teh krajih ter na široko preplavile okolico. Najhušje nesreče so povzročile Donava, Sava in Tisa. Sava je narastla v Beogradu in Brodu skoraj za 8 metrov nad navadno gladino, Donava pa čez 7 metrov. Razdivjana voda je prodrla velike nasipe na obeh obrežjih ter se razlila po ogromni ravnini. Prebivalstvo je z obupno naglico bežalo pred strašno nevarnostjo, ponekod si ljudje niso mogli rešiti niti živine. Poginilo je v vodi zlasti mnogo drobnice. V Sremu in Banatu je voda preplavila okrog pol milijona oralov najplodnejše zemlje, ki je bila že vsa obsejana većinom z pšenico. Setev je uničena in kmetje jo bodo morali po odtoku vode ponoviti. Poplava Save in Donave je bila ena največjih v zadnjih 100 letih. Nevarnost se ni minila, ker voda nikjer znatno ne pada, pač pa po nekod zopet raste. Voda je preplavila celo velik del Beograda ter stoji na ulicah. Promet med hišami se vrši s pomočjo čolnov, nekatera poslopja pa so morali prebivalci zapustiti, ker je voda udrila v stanovanja. To priliko pridno uporabljajo tatovi in enaka zalega ter po noči v čolnih obiskujejo zapuščena stanovanja. V Bosni so izstopile skoro vse reke, zlasti hudo škodo je povzročila v Hercegovini Neretva. Tudi v osrčju Srbije so poplavljeni ogromni predeli, mnogo vasi je voda naravnost uničila. Ker voda še stoji, ni mogoče natančno preceniti škode. Računajo pa, da znaša več deset milijonov dinarjev. Nerazumljivo pa je postopanje vladé, ki se za nesrečne kraje sploh nič ne briga. Ministrski svet je prvotno sklenil dati poplavljenim krajem kot hitro pomoč 1 milijon dinarjev, pozneje je to svoto zmanjšal na polovico, sedaj pa je vlada sklenila ponesrečenim krajem pomagati šele, ko bo voda odtelka, da bo mogoče škodo natančno preceniti. Ta čas pa lahko polovica prebivalstva umre od lakote, ker jim je voda uničila vse zaloge živice. Pomoč bo sigurno prišla prepozno, ker naša uprava pač vsako stvar dela po polzevo.

Koledarčki Jugoslovanske kmetske zveze se šele dobe v Tajništvo SLS v Mariboru.

Višnjavas pri Vojniku. Na velikonočni ponedeljek praznuje naša slavnoznan maledolska godba svoj jubilej, 40letnico svojega obstanka. V tem času je postala godba znana že po celem okraju, saj ni bilo nove maše ali večjega praznika ter slovesnosti, na kateri ne bi igrala. Za obstoj in neumorno delovanje naše godbe gre v prvi vrsti hvala njenemu kapelniku g. Francu Krameršek v Dramljah, ki je s svojim nesebičnim delovanjem zaslužil, da mu bodo njegovi tovariši iz godbe podarili častno diplomu.

Okrajni zastop v Rogatcu je določil in izplačal za Dijaško večerjo v Mariboru 1000 dinarjev. Odbor Dijaške večerje se okrajnemu zastopu najprisrčneje zahvaljuje in želi, da bi rogaški okrajni zastop dobil mnogo posnemovalcev!

Kmečka posojilnica in hranilnica v Bučah je darovala namesto venca na grob č. g. župnika in njenega vzornega tajnika Jakoba Krajnca kot znak hvalečnosti za njegovo neumorno delovanje in trud 200 dinarjev Dijaškemu semenišču v Mariboru. Bog povrnil!

Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Namesto venca na grob umrlega g. župnika Franca Cizeju so darovali Dijaški kuhinji v Mariboru gg. Rihard Tišler ter Josip in M. Demšič, trgovci v Velenju, 200 din. Prisrčna hvala!

Za zgradbo nove bolnišnice usmiljenih bratov v Ljutomeru se je nabralo pri darovanju v cerkvi Kapela pri Radenci 131 din. Nabralo se je v isti namen 175 din. na gostiji Belec-Čagran v Slatincih, župnija Sv. Jurij ob Ščavnici. Bog plačaj tisočkrat! — Vodstvo nove zgradbe bo prosil derežljiva slovenska srca, da bi se spominjala pri različnih slavnostih, bodisi veselih ali žalostnih, pril čete zgradbe iov ebolnišnice usmiljenih bratov v Ljutomeru, da se čimprej pričeto delo nadaljuje in srečno dovrši!

Vesele velikonočne praznike ter dober tek želimo vsem čitateljem »Slovenskega Gospodarja«, staršem, bratom, sestram, dekletom, sosedom, znancem in prijateljem vsi slovenski fantje, ki služimo v 22. pešpolku v Kumonovem v južni Srbiji: Franc Rausl, Franc Kamenšak, Sv. Tomaž pri Ormožu; Anton Prapotnik, Jožef Roškar, Rudolf Bogdan iz Središča; Janez Toplak, Franc Januš, Sv. Urban pri Ptuj; Anton Hasimali, Andrej Jerenko, Ignac Domitar iz Ptuja; Ivan Skergét, Ivan Oman iz Maribora.

Velikonočne častitke so poslali čitateljem in naročnikom »Slov. Gospodarja« ti le naši fantje vojaki: slovenski fantje od 6. pešpolka v Bjelinji, Bosna. Pisar Alojz Meško iz Sobotine pri Sv. Marku, pisar Ivan Masten iz Pušence pri Ormožu, ordonac Franc Roškar iz Gorisne pri Marjeti, ordonac Jožef Zitnik iz Tibole pri Sv. Marjeti, ordonanc Peter Majerič iz Moškanje pri Sv. Marjeti, pekar Franc Juric iz Čunkovec pri Sv. Marjeti, Jožef Galun iz Prvence pri Sv. Marku, Simonič iz Dornove, Matija Korpac iz Rodoznice, Janez Vojsk iz Podvinc, Stanislav Rakuša iz Save blizu Ormoža, Ivan Cujež od Sv. Lovrenca na Drav. polju in Fr. Stern s Pragerskega. — Slovenski fantje 9. čete 21. pešpuka v Makedoniji: redovi: Joško Jazbinski, Celje, Anton Oset, Avgust Golež, Anton Uršič, Sv. urij ob juž. železnici, Jože Jesenek, Dramlje, Miha Špitaler, Sv. Pavel pri Preboldu, Peter Veligovšek, Sv. Peter v Sav. dolini, Ivan Pirc, Griže, Anton Tomineš, Lihovej, Avgust Es, Zgor. Ponikva, Fr. Mravljak, Sv. Janž nad Storami — Fantje Slovenci pri 10. četi 48. pešpuka v Berani — Črna gora: Franc Bežjak, Ant. Črešnik, Franc Kvar in Janez Vučak, Moškanjci pri Ptuj, Janez Ranfl, Murčinci, Alojzij Repič, Spod. Volovlek; Janez Majcen in Jožef Kšela, Pacinje; Anton Kopše, Franc Gorisček in Anton Toplak, Ptujška Gora, Jožef Mlakar, Požreb pri Ptuj, Anton Janžekovič, Vodenjak pri Jursincih, Franc Bogša, Mihalovci pri Svetinjah, Jožef Zamuda, Radenci pri Radgoni in Franc Robiňak, Ormož. — Fantje od 22. artiljerskega puka v Sarajevu: Ivan Purnat iz Bočne, Franjo Sevenikar iz Sostanja, Alojzij Planinc iz Zdol pri Brežicah, Anton Milčič iz Otoka pri Cirkniškem jezeru, Anton Trefalt iz Straže pri Sv. Jurju ob juž. žel., Jožef Ne-

pužlan iz Bizeljkega, Karol Volčanšek iz Libne pri Vidmu, Ivan Kopriva iz Presečne pri Brezicah, Ignac Zgone iz St. Ruperta pri Krškem, Jožef Bivic iz St. Vida na Dolenjskem, Franjo Kočar, iz Domžal pri Kamniku, Petar Leben iz Zagorja ob Savi, — Mehaničari pilotske šole I. Avijatike v Novem Sadu. Pavle Knaflič, Hoče pri Mariboru, Anton Čone, Rogaska Slatina, Adolf Lauko, Trbovlje pri Vuzenici, Franjo Kalarič, Kokoriči pri Ljutomeru, Edi Marc, Ljubljana, Franc Aškere, Trbovlje, Ludvik Verk, Celje, Jože Podobnik, Dovje-Mojstrana, Jože Bevc, Rajhenburg, Franc Nerat, Sv. Peter pod Sv. Gorami, — Slovenski fantje iz brežiškega okraja, služenci pri 3. pešpuku II. bat. 7. četa, Josip Slovenec, Franc Valenčak iz Arlič, Ivan Lupšina iz Bizeljkega, Ivan Radanovič, Franc Hervol in Alojz Klavžar iz Brežic, Alojz Mlekuš iz Vidma, Franc Kovčič iz Loč pri Dobovi, Rudolf Arnsšek, Soštarci Ivan iz Kapel, Lovro Belina iz Ohinja. — Fantje pri mitralješki četi 31. pešpuka v Prishtini — Kosovo — Srbija: Vinko Lapornik, Sv. Lenart nad Laškim, Ivan Oprčan, Ljubno, A. Lojen, Luče, Joško Debaršek, Stara vas, Velenje, Ivan Kotnik, Sele, Feliks Čepin, Roginska gorca, Ivan Kolar, St. Ilj pri Velenju, Jereb Ivan Skale pri Velenju, Joško Kortnik, Podgorje, Jožef Juraja, Imeno, Janez Sekirnik, Vnarje, Pristava, Peter Križevnik, Misljinje, Maks Slemensek, Smihel, Mozirje, Engelbert Dremelj, Zidan most, Barlič Anton, Toplice, Zagorje, Stepišnik Franc, Celje, Malovške Franc, St. Janž pri Velenju, Ropotar Franc, Soštanj, Ivan Božič, Grajska vas, Martin Orešnik, Sv. Matevž pri Gomilskem, Kumer Raimund, Misljinje, Brišnik Ivan, Vransko, Beričič Anton, Vransko, Joško Slapnik, Smarjno ob Dreli. — Iz Cetinja pošiljata pozdrave kaplars: Slavko Meško iz Polensaka in Slavko Kramberger. — Fantje artileristi v Osijeku: Alojzij Diani, Sv. Jedert nad Laškim, Karol Tutner, Laško, Janko Piki, Vransko, Ivan Kert, Dravograd, Mirko Kapušar, Ljubno, Leopold Stare, in Jožef Hafner, Bled, Valentin Krof, Prevalje in Rudolf Zupan, Radeče pri Zidanem mostu. — Fantje od 1. čete 48. pešpuka v Kolašinu — Crna gora: Ivan Ožinger iz Placarovec, Alojz Sešerko iz Mezgovce, Franc Polak iz Cerovec, Jožef Kržanec iz Rogatca, Blaž Koren, Pavlovc, Andrej Stracl, Gruskovje, Franc Vidovič, Pohorje, Martin Zemljak, Zg. Ložnica, Aleksander Lesjak, Crnovci. — Fantje iz Vranja v Srbiji: narednik Janjo Vrabl iz Stare ceste pri Ljutomeru, Alojzij Strašek iz Celja in kaplar Franjo Kosi iz Mariboru, — Fantje 1. pešpuka v Vranju, Srbija: kaplar Stefan Čišmešija iz Kraljevc, kaplar Ivan Jurč iz Kraljevc, Redovi: Franc Klančnik, Soštanj, Ferdinand Imprl, Sevnica ob Savi, Anton Bratec, Sv. Rupert, Braslovc, Ivan Sušec, Stari trg, Slovenjgradec, Jožef Zelodec, Mežica, Korosko, Anton Uršič, Sv. Peter pod Sv. Gorami, Bernard Balon, Bizeljska, Jožef Krajnc, Dobrna pri Celju, Franc Prevršek, Ljubčna pri Celju, Ivan Jesih, Trbovlje, Franc Soba, Trbovlje, Herman Strahornik, Hraštnik, Jožef Selser, Zagorica, Martin Kralj, Raka pri Krškem, Ciril Knez, Celje, Ivo Sekarčnik, Stari trg, Slov. Gradec. — Fantje pri artilerijski delavnici v Osijeku: Kaplar Franc Potočan iz Zreč, redovi: Karol Potrč iz Zg. Korene, Albert Zidanšek iz Spitaliča, Franc Sel iz St. Janja na Dravskem polju, Alojz Gorkovič iz Čirkovec, Ant. Krajnc iz St. Lovrenca v Slov. gor. Marlin Pohovnik iz Sv. Florjana, Josip Burjak iz Crne, Ivan Holer iz Marenberga, Bernard Pistotnik iz Slov. Gradca, Alojz Enoch iz Mrtvic, Ivan Gorišek iz Arlič, Mihael Ograjensek iz Velike Pirešice, Anton Radej iz Sevnice, Franc Šober iz Gradaca, Franc Mauser iz Cermonslnje, Mihael Sterk iz Labinje, Vinko Dolinar iz Garbrja, Avgust Sever iz Sevnice. — Fantje od 32. pešpuka iz Nevesinja v Hercegovini: Franc Sagadin, Sesterže, Majšperg, Anton Lah, Čirkovce, Janko Santl, Ptujska gora, Ljutomerčani: Franc Pevec, Rudolf Gregorencič, Al. Kovčič, Martin Srien, Franc Meir, Anton Krbos, Roman Kosi, Ludvik Jašovac, Jožef Prelog, Anton Novak, Jožef Stana, Jožef Fridl, Ptuj, Kapl Zelan. — Fantje 11. čete 3. baterije, 48. pešpuka, Berane, Crna gora, Vojniki Franc Verhovčan in Ludvik Zibrat, Pušenci, Ormož, Maks Urb, Ormož, Fr. Bezjak, Runč pri Ormožu, Franc Nedok Ptuj, Janez Toplak, Podvince, Fr. Solina, Fr. Piflinger, Stojinci, Andrej Krajnc, Leskovec, Ludvik Mesarič, Gerčaja vas, Jerenko Matjaž, Orožec Stefan, Podlesnik, Fr. Vogrin, Gradišak, Simon Koren, Sedlašek, Fr. Pukšič, Spuhlje, vsi pri Ptuj, Rajh Fr., Dobrovski, Jožef Blagovič, Lahonec pri Ormožu, Anton Rep, Savci, Ormož, Milan Taciger, Zahombere, Stefan Taciger, Stobree pri Ptuj, Oto Golob, Sv. Lenart v Slov. gor., Josip Kukovič, Pobrež, Sv. Vid, Stefan Fovše, Sv. Lenart v Slov. gor. Franjo Nedok, veliki in dugi, Ptuj, Mijo Aratlič, Imotsko, Dalmacija, Kaplar Marjan Jukič, kaplar Ivan Konjuncič, kaplar Josip Butjubašič, vsi iz Dalmacije. — Fantje od 46. pešpuka v Ohridi — Makedonija: Ivan Piki in Franc Pokbi iz Griž pri Celju, F. Ajdič, Lešev pri Celju, Gajšek Franc, Ostrožno pri Celju, Ivan Turnšek, Ostrožno pri Celju, Martin Storman, Vincenc Randl Gotovlje pri Celju, Vid Jazbinsek, Martin Luskar, Sv. Vid pri Planini, Franc Juhart, Vransko pri Celju, Martin Potočnik, Lihovje, Kristl Kuhar, St. Ilj pri Velenju, Jožef Kokotec, Levc pri Celju, Alojz Plesnik, Luče, Franc Jehari, Slovenjgradec, Alfonz Čičigaj, Trbovlje, Maks Sanda, Rečica pri Laškem, Adolf Dobrav Guštanj, Alojz Repovš, Trbovlje, Franc Golčar, Sv. Peter v Sav. dolini. — Fantje pri pekarški četi v Osijeku: kaplar Anton Arčan od Sv. Jurija ob juž. ž., kaplar Martin Plaušteiner iz Sv. Jurija ob južni železnici, Martin Vučer iz Zalca pri Celju, Josip Vidovič iz Ptuja, Franjo Plahuta, Rajhenburg, Josip Druškovič Rajhenburg, Stefan Lužar, Jankova pri Vojniku, Jernej Suhadole, Brezje pri Dobrovi. — Velikonočnim čestitkam so se tudi pridružili podčasniki 23. topničarskega pu- ka, Maribor: podnarednik Anton Sagadin, Sesterže, podnarednik Anton Geč, Samošan, Moškanje, podnarednik A. Zivec, Trst, podnarednik Franc Čopl, Smarje, narednik Martin Maček, Sv. Peter v Sav. dolini. Vesele velikonočne praznike želijo čitateljem »Gospodarja« tudi tile gardisti-Slovinci kraljeve garde: Janez Staudeker, Sp. Sv. Kungota, Franc Vicman, Jarenina, Anton Sternač, Hoče, kaplar Viljem Albrecht iz Konjic, Franc Flis iz Konjic. Fantje 1. pešadjskega puka iz Vranja v Srbiji: Jože Prisljan iz Braslovc, Franc Birnovčar iz Koprivnice, Franc Pisar iz Mežice pri Prevaljah, Janez Valensak iz Trnovelj, Ciril Suber iz Griž, Alojz Gašperič od Sv. Jurja ob juž. žel., Franc Junker iz Arlič. — Pisari-Slovinci, 5. in 21. art. puka v Veliki Kikindi želijo vsem svojim znancem in čitateljem »Slov. Gospodarja« vesele velikonočne praznike. Ernest Bregar, Stanko Stergar, Valentin Kukovič, Anton Mirnik in Ivan Veršec.

Kmetijsko kat. izobraževalno društvo na Frankolovem priredi na velikonočni ponedeljek popoldne ob pol štiri v Društvenem domu igro »Čevljar — baron.« Po igri zapoje domači pevski zbor več narodnih pesmi. Prijatelji poštenih zabave, pridite v obilnem številu!

Gospodarstvo.

Vinarska zadruga »Ljutomerčani«, Sv. Bolnenk pri Središču, ima v soboto, dne 26. t. m., ob 11. uri dopoldne svoj občni zbor v Obrežu pri g. M. Rakuša, ne pa ob 2. uri popoldne, kakor smo zadnjič pomotoma javili. Mariborsko sejmско poročilo. Na svinjski sejem dne

11. t. m. se je pripeljalo 374 svinj, 2 kozi in 2 ovci. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 125—250 din., 7—9 tednov stari 275—300 din., 3—4 mesce stari 500—625 din., 5—7 mescev stari 850—900 din., 8—10 mescev stari 1050—1125 din., 1 leto stari 1350—1450 din., 1 kg žive teže 15—19 din., 1 kg mrtve žete 22—25 din., 1 koza 225—350 din., 1 ovca 300—350 din.

ZITNI TRG.

Ogromne poplave, ki so skoro popolnoma uničile setve v Sremu, Vojvodini in v severni Srbiji, dosedaj še niso povzročile dviganje žitnih cen. Žita je še vedno dovolj na ponudbo, seveda iz krajev, kjer se voda ne o- vira prometa. Zlasti koruzo ponujajo v velikih količinah, vendar ni kupcev od nikoder, ker se izvoz ne izplača — za pasivne kraje pa je država poslala 600 vagonov koruze, katero nam je Bolgarija dobavila kot vojno od- skodnino.

Cene poedinim žitnim vrstam so bile približno sledeče:

Moka nularica se je prodavala v Bački po 505—525 din. Bački mlini imajo veliko moke, ker pa je ne morejo prodati, se nahajajo nekateri v nevarni krizi ter bodo morali obrat ustavit.

Pšenica kaže neznamen padec kljub poplavi. Pri- čakovati je, da bo postala še cenejša. V Bački se pro- daja po 317—320 din.

Koruzna se ponuja v Bački po 230—235 din., v Sremu po 240—250 din., v Zagrebu po 270—275 din.

Ječmen je po 340 din. za 100 kg. Kupujejo ga pivovarne.

Oves je edini ostal čvrst v ceni ter se bo polago- ma še dvignil. V Bački je po 255 din., v Zagrebu po 290 din.

Otrobi se prodajajo po 215 din.

Regrat kot solata. Ker se prične čas regratove so- late, napišem nekaj o regratu. Regrat (latinski: leontodon taraxacum, hrvatski: maslačak, nemški: Löwenzahn) pri nas nikakor nima še veljave, kakor zasluži, med tem, ko ga na Francoskem in v Rusiji visoko čislajo. Ker pri nas kot zelišče divje raste po travnikih, njivah in tudi ob po- tih, ga imajo marsikateri za navadno in tuintam neprijet- no plevel in zato ga tudi ne cenijo kot solato, zdi se jim kot navadna ničvredna zelenjava in ga prezirajo. Pa ravo zavoljo tega, ker nam daje regrat v zgodnji spomladi solato, ga moramo čislati. Regrat raste rad, dobro uspeva, je vstrajen ter nam daje mnogo let solato. Regra- tova peresa se kot solata pripravljajo kakor vrtna solata. Koristen in zdrav je, ker čisti kri in zato ga tuintam ra- bijo za spomladno zdravljenje, kakor v jeseni grozdje. Pisec teh vrstic je imel dolgo let katar v želodcu. Leta 1909 mu je neki zdravnik priporočil regrat in sicer vsaki dan. Boleren je ponehala in od tistega časa je zdrav. Regrat se tudi lahko goji na vrtu. Seme se v spomladi poseje v dobro zemljo na vrtu v vrstah, ki so 40 cm narazen ter se kakor vsako drugo solatno seme le lahko z zemljo pokrije, rabi pa nekaj dalje, da začne poganjati. Sadike naj se v vrsti sadijo 15 cm, ena od druge. Celo delo obstoji potem v tem, da se zemlja zrahlja in lepo očisti plevela. Zalivati sicer ni treba, vendar se lahko zgodi v suši. Ako so sadike že v prvem letu dovolj moč- ne postale, se en del izkoplje in v pešek in zemljo v kletki zakoplje, da se belijo (bele postanejo). Regrat ima tudi pred zimsko endivijo to prednost, da njegova peresa v kletki dalje ostanejo in ne gnijejo tako hitro. Ako hoče pa kdo iz regratovih sadik, ki so čez zimo na prostem ostale, imeti dobro in mehko solato, naj jih potem v je- seni ali vsaj spomladi dobro z zemljo ogrne. Treba je dobro zrahljane, lahke zemlje. Marsikateri pokrijejo regratove rastline z slamo in na slamo pa dajo malo zemlje, zopet drugi ovijejo rastline z papirjem. V drugem in tretjem letu postane regrat prav plodovit. Starejše regratove rastline, katere se ne negujejo več, treba je z zemljo (Komposterde) pokriti. Potem ne trpijo od vlaž- nosti in ker se kompostna zemlja prej ogreje, kakor v vrtu, nam daje tako zakopane rastline še enkrat prav dobro, belo solato.

Z ZAREZANO ALI BOBRASSTO OPEKO POKRITA STREHA?

Od izkušenega strokovnjaka smo prejeli sledeče pismo in sicer:

Da se prepričajo pomote ter napačna mnenja pri pokrivanju streh z bobrasto opeko (Biberschwanz) ali z zarezano opeko (Strangfals), je namen sledečih vrst, da dajo izčrpna pojasnila. Pri današnjih težkih razmerah je

IV.

Tam v kopališču pranje letno Je z milom »Zlatorog« prijetno, ko polne pene vse so banje, c'lo dame kukajo skoz' špranje. (Nadaljevanje sledi).

umestno in potrebno, da se vsakemu graditelju, bodisi mešan ali seljak, prihrani škoda. Jaz sem večkrat opa- zil, da opekarni, ki imajo težkoče pri izdelovanju zare- zanih strešnikov, priporočajo bobrovc, češ, da je z bob- rasto opeko pokrita streha cenejša in boljša od strehe, ki je pokrita z zarezano strešno opeko. Da se odjemalcem predoči razlika pri pokrivanju strehe z bobrasto, odnosno zarezano strešno opeko, se ugotavlja sledeče: Na 1 kva- dratni meter je treba 30 komadov bobraste opeke in 7 metrov letvic; na 1 kvadratni meter je treba 15 komadov zarezanih strešnikov in 4 metre letvic. Iz sledečega pri- mera je razvidno razmerje med na videz cenejšo bobra- sto opeko in baje dražjo zarezano opeko, ki stane pro mile 5600 K, dočim bobrasta opeka stane 3200 K.

Stroški pri pokrivanju z bobrasto opeko na 1 kvadr. meter: 30 komadov bobraste opeke po 3.20 K stane 96 K, 7 metrov letvic po 4 K je 28 K, torej pride na 1 kvadr. meter strešne ploskve 124 K čistih stroškov za material brez delavnih mezd. — Stroški pri pokrivanju z zarezano strešno opeko na 1 kvadratni meter: 15 ko- madov zarezanih strešnikov po 5.60 K je 85 K, 4 metre letvic po 4 K je 16 K, torej pride na 1 kvadratni meter strešne ploskve 100 K čistih stroškov za material brez delavnih mezd. Na 1 kvadratni meter odpadajoča razlika znaša torej 24 K, kar je iz predstoječega razvidno in je- sno dokazano.

Ista razlika znaša n. pr. pri poslopju, katero je 15 m dolgo in 10 m globoko, tako da se šteje 150 kvadratnih metrov zazidanega prostora in 210 kvadratnih metrov strešne ploskve, ako se isto poslopje krije z zarezano strešno opeko, 210 krat 24 K, to je 5040 K. Omenjena streha je torej, ako se krije z zarezano opeko, za 5040 K cenejša od strehe, katera bi se krila z bobrasto opeko. Predstoječi primer naj si predoči graditelj mešan in tu- di kmet v slučaju potrebe in sem prepričan, da bo vsa- kemu koristil.

Ob tej priliki moram tudi navesti, da dotični gradi- telj dobi večinoma le slabo, ročno izdelano, oziroma tu- di strojno izdelano, malo trpežno opeko, iz česar sledi, da se mora taka opeka za 5 ali največ 10 let izmenjati. Pri solidno izdelani zareznih strešnih opeki na modernih strojih, valjih itd. in pri polletnem ležanju pripravljenega materiala tovarnar opeke, ako razpolaga z izvrstnim su- rovin materialom (Tonschiefer), ki potrebuje za žganje 1200 stopinj vročine, lahko jamči za svoje izdelke na 100 let.

Predstoječe vrste temeljijo na dolgoletni izkušnji in imajo ta namen, da je splošno mnenje, da je bobrasta opeka cenejša od zarezne opeke, napačno in da je za- rezana strešna opeka cenejša, čeprav je na videz dražja. Zarezana strešna opeka predstavlja najcenejši, najlažji in brezdvomno najboljši material za pokrivanje streh, če- prav bi prišel 1 komad na dvojno ceno bobraste opeke, kar danes pa ni res. Tudi se tudi, da skozi streho, katera je pokrita z zarezano opeko, po zimi prodira prahast sneg. To je popolnoma brezpomembno in pri dobro izdelani zareznih opeki tudi izključeno.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 80 din., 100 francoskih frankov stane 483 din., za 100 avstrijskih kron je plačati 11 para, za 100 čehoslovaških kron 239 din., in za 100 laških lir 350 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 7.10 cent.

Moč- no, lepo in poceni sukno

in kamgarn, hlačevino, cefir, tiskanino (druk) platno, volneno blago in vso manufakturno robo kupite edino v veletrgovini R. Sternecki, Celje. Kdor ne verjame, naj se sam prepriča. Zaloga veli- kanska. Trgovci engros cene. Cenik zastoj.

Pozor, kmetiel!

Tovarna strojev, livarna železa in kovin

Franjo Farič, Maribor.

Mlatilnice vsake vrste, sadni mlini sistem »Dangl«, veterjači sistem »Kalmars«. — Vse lastni izdelki. 10% nižje cene, kakor drugod!

Ugodni nakup!

Kompletno, skoro novo pohištvo za predsobo, jedilnico, spalnico, sobo za gospode in kuhinjo se ceno proda. — Težno, Kovina. — Poizvedbe pri vratarju. 520